

ÖFVERSIGT

AF

KONGL. VETENSKAPS-AKADEMIENS

FÖRHANDLINGAR.

TJUGONDETREDJE ÅRGÅNGEN.

1866.

MED TRETTON TAFLOR.

STOCKHOLM, 1867.

P. A. NORSTEDT & SÖNER

KONGL. BOKTRYCKARE.

Kort redogörelse för de lichenologiska undersökningarna i Nerike under år 1866.

Af P. J. HELLBOM.

[Meddelad den 10 Oktober 1866.]

Då med höstterminens inträdande de lichenologiska exkursionerna för året kunna anses i det närmaste afslutade, får jag härmed vördsammast lemna en i största korthet affattad redogörelse för mina undersökningar i Nerike under innevarande år, för så vidt jag hittills hunnit granska och bestämma de hemförda arterna. Att mycket af det insamlade först under kommande vinter och vår kan blifva fullständigt granskadt och utredt, är naturligt, helst, som bekant är, tvifvelaktiga lafarter fordra mödosamma och jemförande mikroskopiska undersökningar. Jag måste således, beträffande många af här nedan lemnade uppgifter, för närvarande inskränka mig till blotta antydningar. Åtskilligt, och detta säkerligen icke det minst märkvärdiga, kan jag nu ej en gång antydningssvis omnämna, då jag ännu ej medhunnit underkasta det ens en förberedande granskning.

Redan i början af året under då rådande barvinter företogos exkursioner, dels i St. Mellösa socken till skogstrakten vid Hjelmarstranden samt sandstenslagren omkring Ytterby, dels till Skatteby orstens- och Skärsätters kalkstensbrott i Askers socken. Utom nya lokaler för åtskilliga förut inom Nerike bekanta arter, som derunder anmärktes, upptäcktes *Pertusaria coccodes* NYL. (med frukt), *Biatorina diluta* (PERS.), *Neuschildii* KBR, *atropurpurea* (SCHÆR.), *Diplotomma populorum* (MASS.), *Arthrographis atrosanguinea* (SCHÆR.), *Dermatocarpon Michelii* (MASS.), alla nya för provinsen. På sandsten vid Bo och Ytterby insam-

lades en utan tvifvel obeskrifven *Polyblastia*-art med temligen stora frukter samt på kalksten vid Skärsätter *Verrucaria viridula* (SCHRAD.) och den sällsynta, förut endast på ett ställe inom provinsen funna *Hymenelia Prevostii* (FR.); vid Skatteby upptäcktes en högst märkvärdig, efter all sannolikhet obeskrifven art af släktet *Tomasellia* MASS., växande på orsten och en ännu obestämd *Bilimbia* på gran.

Under Februari, Mars och större delen af April, då djup snö betäckte marken och följaktligen alla exkursioner måste inställas, upptogs den från skolgöromålen lediga tiden af upplimning och mikroskopisk undersökning af den under ferierna gjorda insamlingen, men i slutet af April och under Maj månad gjordes kortare utflygter i närmaste trakten af Örebro, der åtskilligt för provinsen sällsynt eller nytt anträffades. Häraf må följande anföras: *Biatora similis* (MASS.) på sten och *Bacidia inundata* var. *corticola* (STIZENB.) (båda förr ej funna i Sverige), *Pachyphiale corticola* LÖNNR., *Biatora admixta* TH. FR. och *helvola* KBR., *Parmelia Mougeotii* (SCHLÆR.), *Bacidia Beckhausii* KBR., *Lecanora scrupulosa* ACH. *Biatorina Neuschildii* och *sambucina* KBR., *Biatorella deplanata* ALMQ., *Buellia Dübenii* (FR.), *Lecidea badia* FR. = *confusa* NYL., *Arthopyrenia Neesii* KBR., *Arthonia mediella* NYL., *Zwackhia involuta* KBR., *Leptoraphis quercus* BELTR., *Bacidia arceutina* (ACH.) STIZENB., *Catillaria proximella* NYL. samt en ännu obestämd art af släktet *Bilimbia* och en dito af *Coniangium*.

På en exkursion i Almby hade jag nöjet upptäcka den länge af mig eftersökta *Microglæna Wallrothiana* KBR., som ungefärligen samtidigt upptäcktes vid Upsala, men förr ej blifvit funnen inom Skandinavien, samt den för Nerike — möjligen också för Sverige — nya *Biatorina adpressa* HEPP. På granit, äfvenledes i Almby, öfverraskades jag af att finna en högst egendomlig laf, som utan tvifvel blir representant för ett nytt lafslägte, hörande till familjen Bæomycei och stående emellan släktena Gomphillus och Stereocauliscum. Bildande en öfvergång från dessa släkten

till *Stereocaulon*, öfverensstämmet den i yttre afseende temligen nära med beskrifningen på den nyligen i Finland upptäckta *Stereocauliscum* NYL., men sporerna äro icke såsom hos denna fusi-formi-oblongæ, utan anguillæformes, fullkomligt liknande dem hos släktet *Scoliciosporum* KBR.

Först under sommarferierna kunde emellertid några exkursioner af större omfattning företagas och hade jag på förhand till hufvudföremål för sommarens undersökningar bestämt lafvegetationen på den korniga kalkstenen i norra Nerike. I sådan af-sigt begaf jag mig till Glanshammars socken, der de vidsträck-taste lager af kornig kalksten inom Nerike förefinnas. Längs södra slutningen af skogstrakten Käglan sträcker sig nemligen ett kalkstenslager, som just i sjelfva gränsen mellan skogstrakten och slättbygden bildar en nästan sammanhängande rygg, hvilken blott här och der är afbruten af plutoniska bergarter, företrädesvis en glimmerrik granit, som på vissa ställen öfvergår till en hälleflint-artad eller glimmerskifferlik bergart. Denna kalkstensrygg, som sannolikt sammanhänger med det vidsträckta kalklager, som inom Örebro län, men utom Nerikes gräns, från sjön Elflången stryker förbi Guldsmedshyttan upp till Blanka och Strossa grufvor, är mäktigast i Glanshammars socken, der den på sina ställen t. ex. vid Nytinge och Skala uppstiger en eller par famnar i höjden. På andra ställen åter är den jemnhög med jordytan, eller ligger under denna. Nedåt slättbygden uppträder kalkstenen deremot under form af spridda, kala, dels alldeles bara, dels af en tunn jordskorpa betäckta kullar, hvilka, omvexlande med granit, i största mängd förekomma omkring Glanshammars kyrka och sträcka sig å ena sidan åt Axbergs socken, å den andra åt Lillkyrka. Från denna centraltrakt hafva större och mindre flyttblock spridt sig öfver Ringkarleby socken till skogstrakten närmast norr om Örebro samt till Björkön i Hjelmaren. Ett och annat mindre flyttblock träffas till och med söder om nämnda sjö.

En kort framställning af lafvegetationen såväl på de öppna kullarne omkring Glanshammars kyrka, som på den i skogstrakten liggande kalkstensryggen, helst den på sednare stället företer

ej obetydliga olikheter, torde kunna ge en bild af lafvegetationen på den korniga kalkstenen i sin helhet.

Synnerligen utmärkande för denna bergart på öppna fältet är den temligen allmänna *Placodium circinatum*, som på ingen annan lokal inom Nerike blifvit funnen. Temligen allmänt förekomma vidare *Aspicilia calcarea*, *Verrucaria nigrescens* (både hufvudformen och varieteten: *crusta diffracto-areolata olivaceofusca* = *Lithoidea controversa* MASS.), *Caloplaca aurantiaca*, — som i granittrakter endast finnes på träd —, *Lecidea cinnamomea* och *monticola* och en ännu obestämd *Lecidea*-art, *Biatora rupestris*, *Lecanora subfusca* var. *campestris* (som dock äfven förekommer på sandsten i St. Mellösa och på granit vid Örebro), *Placodium albescens*, *Acarospora glaucocarpa*, *xanthoria murorum* och *vitellina*, *Dermatocarpon miniatum* och var. *complicatum*, *Pannaria microphylla*, *Lecanora Flotowiana*, *Collema* samt här och der *Sarcogyne pruinosa* och *privigna*, *Rinodina Bischoffii* och *Biatora coarctata*.

I jorduppfyllda springor och der stenen är betäckt med en tunn jordskorpa växa *Psora lurida*, *Toninia squalida* och *Thalloidima vesicularis*. På jord och mossa ofvanpå kalkstenskullarne samt på de öfver fältet kringsspridda flyttblocken uppträda *Biatora atrofusca*, *Weitenwebera muscorum*, *Caloplaca cerina* var. *stiliticidiorum* och *chloroleuca*, *Arthroraphis viridescens*. *Bilimbia miliaria*, *microcarpa*, *bryophila* och *sphaeroides*. Temligen sällsynta äro *Rinodina Conradi*, *Bacidia herbarum*, *Peltigera venosa*, *Solorina saccata*, *Dermatocarpon Micheli*, *Buellia insignis* γ *albicincta* samt de nu för första gången i Nerike anmärkta *Dermatocarpon cinereum*, *Buellia insignis* β *geophila* och *Blastenia leucorhaea*.

Såsom vanligt i solöppna kalktrakter är *Cladonia*-släktet ytterst fåtåligt representeradt. På jord- eller mossbetäckta ställen ofvanpå kalkkullarne förekommer endast thallus af en *Cladonia*-art, sannolikt *Cl. cariosa*, samt på jord emellan kullarne magra former af *Cl. fimbriata*, *cariosa* och *turgida*.

På flera ställen uppträder granit i omedelbart grannskap med kalkstenen dock så att den förra bergarten vanligtvis bildar kul-

lens spets; ibland förekomma båda bergarterna i vaxel-lagring eller också i oredig blandning med hvarandra. Ett sådant förhållande synes häntyda derpå, att graniten genombrutit kalkstenslagret, och i någon mån lemna stöd för den åsigten, att äfven den korniga kalkstenen ursprungligen bildats i vatten och således från början varit identisk med den siluriska, men att den sednare, derigenom att en plutonisk bergart genombrutit densamma, blifvit till sin natur förändrad och antagit en kristallinisk textur. Den tanken ligger äfven nära för handen, att genom den starka hettan de i den siluriska kalkstenen förekommande petrificater blifvit förstörda och de i den korniga befintliga mineralierna grammatit och skapolith utkristalliserat. Dylika ställen lemnade ett ypperligt tillfälle, att få ett förhållandn utredt, hvarom stor skiljaktighet i åsichter uppstått hos lichenologerna, det nemligen, huruvida någon väsentlig olikhet förefinnes emellan lafvegetationen på kornig kalksten och på plutoniska bergarter i allmänhet, företrädesvis granit. (Se t. ex. Botaniska Notiser 1857: Nylander contra Th. Fr.). Frågan är af ej ringa intresse och torde jag framdeles återkomma härtill, då jag blir i tillfälle att lemna en framställning af Nerikes lafvegetation i sin helhet. Här må jag blott nämna följande: Då man på kalksten träffar verkliga granitlafvar t. ex. *Lecidea spilota*, *Lecanora sordida* med *Lecidea intumescens*, *Aspicilia cinerea*, *Lecanora badia*, *Rhizocarpon petræum*, ja till och med *Parmelia conspersa* och *Lecidea fuscoatra*, kan man sannerligen bli frestad till det antagandet, att lafvegetationen på granit och kornig kalksten i grunden är identisk. Häraf bevisas emellertid endast, att granitlafvar kunna under vissa förhållanden öfvergå på kalksten, der denna bergart gränsar intill graniten, men de utbreda sig aldrig på längre afstånd från den sednare, hafva ej heller någonsin blifvit funna på kalksten i trakter der denna är den uteslutande bergarten. Då å andra sidan inga egentliga kalklafvar t. ex. *Verrucaria rupestris*, *hiascens*, *plumbea*, *Dufourei*, *Hymenelia Prevostii*, *Sarcogyne pruinosa*, etc. etc. någonsin förekomma på granit, torde det få anses för afgjort, att lafvegetationen på granit och kornig kalksten är vä-

sentligen olika, likvisst med undantag af en och annan art, som kan förekomma promiscue, t. ex. *Aspicilia cinerea* och *calcarea*, af hvilka likväl den förras *typiska* form tillhör graniten, den sedan kalkstenen.

Den förutnämnda kalkstensryggen företer i lichenologiskt afseende väsentliga olikheter med de öppna kalkstensskullarne: Så t. ex. finnes här intet spår till *Placodium circinatum*, som endast synes älska solöppna ställen, hvaremot en hel mängd *Verrucaria*-arter uppträda, såsom *hiascens*, *plumbea*, *fusca*, *Dufourei*, *rupestris*, hvilka, utom några ännu obestämda arter, fåfängt söktes på kalkstensskullarne på öppna fältet. Här träffades äfven och insamlades i mängd en utmärkt vacker, utan tvifvel ny *Biatorina*-art, hvaraf jag redan vid ett föregående besök på våren 1864 funnit några få exemplar, samt af *Hymenelia Prevostii* både den vanliga formen, sådan den t. ex. förekommer på Gotland, och en serdeles väl utvecklad form, hvilken enligt min tanke tillfyllest bevisar, att *Hymenelia*-släktet verkligen bör föras till lichenens *pyrenocarpi*. — För öfrigt träffades äfven här *Biatora rupestris*, *Caloplaca aurantiaca*, *Sarcogyne pruinosa*, *Verrucaria nigrescens*, *Lecothecium corallinoides* samt på mossa och jord en ännu ej närmare undersökt *Verrucaria*, *Bilimbia obscurata*, *hypnophila* och *sphaeroides*, *Solorina saccata*, *Peltigera venosa*.

Oaktadt kalkstensvegetationen tog största uppmärksamheten i anspråk, egnades likväl någon tid åt trädlafvarne, hvaraf några för provinsen nya upptäcktes t. ex. *Biatora similis* MASS. på *Salix caprea* och *Biatorina erysiboides* (NYL.) på multnade granstubbar; dessutom de förut bekanta *Bacidia arceutina* och *inundata* β *corticola*, *Arthroraphis atrosanguinea* β *lecideina*, *Biatora phaeostigma*, *Schismatomma pericleum*, *Chaenotheca chrysocephala*, etc.

Äfven åt mossvegetationen egnades någon, ehuru jemförelsevis obetydlig uppmärksamhet. De på kalkstenen allmännast förekommande mossarter voro *Tortula tortuosa*, *Encalypta streptocarpa*, *Leucodon sciuroides*, *Anomodon viticulosus*, *Trichostomum flexicaule*, *Homalothecium sericeum*. Vid Skala grufva anmärktes följande mossor: *Dicranum flagellare*, *scoparium*, *longifolium*,

Mnium punctatum, *cinclidioides* och *stellare*, *Trichostomum rubellum*, *Hylocomium splendens* och *triquetrum*, *Thuidium abietinum* och *delicatulum*, *Hypnum stellatum*, *Schreberi*, *fluitans*, *cordifolium*, *Antitrichia curtispindula*, *Orthotricha*, *Radula*, *Madotheca platyphylla*, *Ptelidium*, etc. etc.

Då kalkstensryggen i grannskapet af Glanshammars gästgifvaregård helt tvärt upphörde, förmodade jag, att den tagit en nordlig riktning uppåt skogstrakten och sedan genom Ödeby socken till Axberg, der enligt hvad jag förut kände kornig kalksten uppträder. Häruti misstog jag mig likväl. Sannolikt stryker kalkstensryggen ifrån Glanshammars gästgifvaregård i sydvestlig riktning till Axbergs socken, ty i Ödeby träffades endast plutoniska bergarter, hvilkas undersökning måste uppskjutas till ett annat år. Trakten syntes mig emellertid intressant nog. Vägen var på båda sidor omgifven af skogbeklädda höjder, men som undersökningen af kalkstensvegetationen var min hufvuduppgift för sommaren, påskyndades färden till Ödeby kyrka, hvarifrån jag rodde öfver sjön Varingen till Arrud i Axberg, der jag hoppades att snart återfinna kornig kalksten. Dock gjordes i förbigående ett och annat fynd, som kan förtjena att omnämnas. På ett syenitblock i Ödeby träffades en steril lafart, som antingen hör till släktet *Stereocaulon* — i hvilket fall det endast kan vara *cereolinum* — eller till släktet *Pilophorus*. De solida podetierna häntyda på något af dessa släkten, då för öfrigt, så vidt jag känner, ingen *Cladonia*-art hittills blifvit funnen på sten. Detta kan emellertid endast afgöras genom en noggrann undersökning af spermogonierna, som ännu ej medhunnits. På syenit växte äfven den sällsynta, hittills inom Skandinavien blott i Nerike anmärkta *Parmelia Mougeotii* samt *Parmelia sorediata* och *Schæveria cinereorufa*; på granit *Sticta scrobiculata* och på träd *Lecanora pallescens* och *Rhizocarpon efflorescens*. Vid Berg i Ödeby anmärktes *Pertusaria fallax* var. *variolosa*, *Bilimbia faginea*, *Biatora similis*, *Biatorella deplanata*, *Arthonia proximella*, *Malotium tomentosum*, *Collema nigrescens* och *verrucaeforme*.

På en exkursion omkring Arrud insamlades vackra exemplar af *Schæreria cinereorufa*, som växte i mängd på lösa syenitblock, en vacker form af *Parmelia polytropa*, *Biatora lucida* samt några få exemplar af en art *Scoliciosporum* med rödbruna frukter och fusciscenta parafyser. För öfrigt anmärktes *Arthroraphis flavovirescens* och *viridescens*, åtskilliga *Collema*, samt på en gärdesgård *Psora ostreata* och den ytterst sällsynta, inom Skandinavien blott i Nerike funna *Sphinctrina pinicola* KBR.

På vägen från Arrud till Dylta svafvelbruk gjordes under ett litet uppehåll i en med björk blandad barrskog åtskilliga anmärkningsvärda fynd t. ex. *Lopadium pezizoideum* (ny för provinsen) på gran, *Alectoria ochroleuca*, *Biatorina Neuschildii*, *Bacidia arcentina*, *Pannaria brunnea* och *triptophylla*, *Hæmatonima elatinum*, *Mycoblastus affinis* på en och *sanguinarius* på björk och gran, *Chænotheca chrysocephala* samt en för provinsen och möjligen äfven för Sverige ny *Arthothelium*, som tarfvar en ytterligare granskning.

En hastig undersökning af bergarten närmast omkring Dylta svafvelgrufva tjenade blott till att visa, det svafvelhaltiga stenarter, sannolikt till följd af deras större benägenhet att hastigt förvittra, icke äro gynnsamma för lafvegetationen. Blott en *Acarospora*-art med ett högst kuriöst utseende, förorsakadt dels af dess med svafvel impregnerade matrix, dels af den ständiga svafvelröken från uggarne, vittnade om lafvarnes förmåga att innästa sig på alla möjliga — för att ej säga omöjliga — lokaler.

I traken af Dylta svafvelbruk omkring norra Brunstorp och Qvinnerstatorp träffades åter kornig kalksten, men renare (d. v. s. mindre impregnerad med grammatit) och hvitare än den i Glanshammar och blandad med gul glimmer. Lafvegetationen här, ehuru ej så rik som i Glanshammar, företedde ungefärligen samma arter t. ex. *Biatora rupestris*, *Rinodina Bischoffii*, *Sarcogyne pruinoso*, *Verrucaria rupestris*, *nigrescens* och *plumbea* (sparsamt); dock upptäcktes vid norra Brunstorp en *Pyrenopsis*? och den förut blott på ett ställe i Nerike anmärkta *Sagirolechia protuberans*. Härstädes hade jag äfven tillfredsställelsen finna

Rhizocarpon efflorescens TH. FR. på björk, hvilken lokal var så mycket mer intressant, som arten förut inom Sverige blott blifvit iakttagen på al och gran och det betecknande artnamnet *efflorescens* enligt den stränga prioritetslagen måste gifva vika för den tidigare gifna benämningen *betulinum*.

Från Axberg, der för öfrigt i granskapet af kyrkan på ett mindre stenblock några exemplar af den sällsynta *Phylliscum endocarpoides* insamlades, begaf jag mig öfver sjön Lången till Kihls socken, der den högsta toppen af Kihlsbergen, benämnd Ullavi klint, temligen noggrannt undersöktes. Denna höjd, bestående af granitartad gneis, med mot söder nästan lodrätt stupande branter, var mindre rik på lafvar än jag väntat mig. Dock anmärktes, utom ett och annat, som ännu ej blifvit närmare granskadt, några för provinsen nya arter t. ex. *Placodium gelidum*, *Stereocaulon nanum*, en *Pyrenopsis* samt en *Catillaria*-art, temligen öfverensstämmande med *C. Hochstetteri* KBR. (e descriptione). Här växte äfven *Geranium sanguineum*, om hvars indigenatsrätt i Nerike ingen förut tviflat, men som i sednaste Nerikes-floran blifvit utmönstrad på den skäligen lösa grunden, att den ej "synes" förekomma i provinsen, samt bland mossor *Hylocomium loreum*, *Leskea incurvata* och *myosuroides*, *Neckera trichomanoides* och *complanata*, *Racomitria*, *Bartramia*, förutom Hypnum-arter i mängd. Sedermera ställdes färden längs efter Kihlsbergen till Garphyttan, der kornig kalksten åter uppträder. Under vägen insamlades på alm vid Blackstahyttan utmärkt vackra exemplar af *Bacidia Beckhausii*, *Pachyphiale corticola* samt en *Biatora*, sannolikt *erythrophæa* FLKE.

Vid Garphyttan egnades mesta tiden åt den korniga kalkstenen, på hvilken, utom de vanliga kalklafvarne, jag hade tillfredsställelsen finna en *Thelidium* med dyblastiska sporer. Ehuru jag ännu ej hunnit underkasta den en jmförande pröfning, är det efter all sannolikhet *umbrosum*, af hvilken förut inom Skandinavien blott några få exemplar blifvit funna af mig på Gotland. — Längre uppåt skogstrakten ofvanom Hjulåsen förekomma

åter kalkstenslager med inväxt chondrodit och polyargit. Derstädes vid en öfvergifven blyglansgrufva upptäcktes en annan *Thelidium*-art med mycket små frukter och tetrablastiska sporer samt en *Verrucaria*, som till det yttre mycket liknade *Thelidium crassum*, men vid en hastig mikroskopisk undersökning befunns vara en *Verrucaria*-art, hörande till den afdelning, som af MASSALONGO frånskiljts såsom ett eget slägte under namn af *Amphoridium*. Jag anser den möjligen vara *V. baldensis* MASS., hvilket likväl först då kan afgöras, när jag lyckats skaffa mig original exemplar af denna.

Sedan kalkstenslagren så noggrannt som möjligt — första besöket på en lokal kan i lichenologiskt afseende endast anses såsom en rekognoscering — blifvit undersökt, tog jag som hastigast i betraktande lafvegetationen på öfriga lokaler, hvarvid åtskilligt synes mig förtjena att omnämnas. På alunjord, utgörande lemningar efter aluntillverkning, som fordom drifvits vid Garphyttan af alunskiffer, ditförd från Latorp, växte ynnigt och i vackra frukt bärande exemplar *Bæomyces roseus* tillika med *Cladonia Pappularia*, *Pannaria hypnorum* och *Peltigera venosa*. Gamla stenmurar bekläddes af den vackra *Biatora lucida* och *Coniocybe furfuracea*. På ask togos några exemplar af, såsom det syntes, *Acrocordia gemmata*. Som dess utseende emellertid var något egenomligt, lade jag den efter hemkomsten under mikroskopet, då det visade sig, att det var en *Pyrenula*, troligtvis *glabrata* ACH. På stammen af en gammal kullblåst ek anmärktes den sällsynta *Bacidia* (*Scoliciosporum*) *lecideoides* HAZL. och på Garphytte klint *Parmelia stygia* och *fahlunensis*, *Massalongia carnosa*, *Arthroraphis flavovirescens*, *Sticta scrobiculata*, *Biatora coarctata* och en serdeles vacker *Pyrenopsis*-art.

Från Garphyttan begaf jag mig till Latorp, der ett kort uppehåll gjordes, för att se hvad der befintliga orstenslager kunde hafva att erbjuda, jemfördt med dylika lager vid Skatteby i Askers socken och Stånger i St. Mellösa. Den orsten, som legat så länge uppe i dagen, att någon lafvegetation derpå kunde väntas, var emellertid så förvittrad, att inga lafvar der kunnat

fästa sig. Blott tarfliga former af *Placodium albescens* växte sparsamt här och der. Någon ersättning för de svikna förhoppningarne erhöles likväl under en exkursion i närliggande löfskogsängar, i det att på små flyttblock af silurisk kalksten träffades *Verrucaria immersa* HOFFM. och på hassel den förut inom Skandinavien blott på Kinnekulle funna *Tomasellia Leightonii* MASS.

Genom Vintrosa socken, der ingenting af vigt anmärktes, utom vid den ödelagda Hesselkulla koppargrufva *Arthroraphis viridescens*, *Lecothecium corallinoides* och *Pannaria brunnea* samt af fanerogamer den inom Nerike sällsynta *Epipactis media*, fortsattes färden till Örebro. Under vägen anmärktes på de s. k. Ulfgrystenarne (tvenne ofantliga flyttblock af granit, hvilka enligt traditionen blifvit kastade af en jätte, för att krossa Örebro kyrka, hvars påbörjade byggnad han från sitt hem i trakten af Riseberga med harm och grämelse åsåg) en ännu ej undersökt *Pyrenopsis*-art.

Efter hemkomsten fortsattes undersökningen af sandstenslagren i St. Mellösa och orstenslagret vid Skatteby i Asker, der jag lyckades finna några ytterligare exemplar af den förut omnämnda *Tomasellia*-arten. För öfrigt träffades der *Rinodina Bischoffii*, *Verrucaria muralis*, *Sarcogyne pruinoso*, *Acarospora glaucocarpa*, *Lecidew*, jemte ett och annat, som ännu ej blifvit tillräckligt granskadt.
